

POLEMIKE**SLOVENSKI EKSONIMI V SOSEDSTVU SLOVENIJE**

AVTORJA

dr. Drago Perko

Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Geografski inštitut Antona Melika, Gosposka ulica 13, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija
drago@zrc-sazu.si

dr. Drago Kladnik

Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Geografski inštitut Antona Melika, Gosposka ulica 13, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija
drago.kladnik@zrc-sazu.si

DOI: 10.3986/GV91208

UDK: 811.163.6'373.21(4)

COBISS: 1.01

IZVLEČEK**Slovenski eksonimi v sosedstvu Slovenije**

Število slovenskih eksonimov po svetu se zmanjšuje z oddaljenostjo od Slovenije, zato naj bi bilo njihovo število največje prav v bližnjih državah Slovenije.

Na podlagi primerjalne analize zajetih zemljepisnih imen iz vseh pomembnejših atlasov sveta v slovenskem jeziku smo pripravili dve preglednici slovenskih eksonimov. Obsežnejša preglednica ima 5038 imen, bolj zgoščena pa 3819 imen. Vsak eksonim ima 35 vsebinskih rubrik.

V analizi slovenskih eksonimov v sosedstvu Slovenije, ki vključuje 9 bližnjih držav (Italija, Avstrija, Madžarska, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Srbija, Kosovo in Severna Makedonija), smo upoštevali 279 zemljepisnih imen. Med pomenski tipi eksonimov so najbolj pogoste kopenske reliefne oblike (27,6 %), med tipi slovenjenja pa eksonimi s popolnoma prevedenimi imeni (38,0 %). Med izvirnimi jeziki eksonimov prevladujeta italijanščina (46,2 %) in nemščina (30,8 %). Najbolj pogosti slovenski eksonimi iz sosedstva Slovenije v slovenskih besedilih (poleg imen držav) so: Rim za Roma, Benetke za Venezia, Dunaj za Wien in Budimpešta za Budapešt.

KLJUČNE BESEDE

zemljepisno ime, endonim, eksonim, slovenščina, slovenjenje, Italija, Avstrija, Madžarska, Jugoslavija

ABSTRACT**Slovenian exonyms in Slovenia's neighborhood**

The number of Slovenian exonyms around the world decreases with distance from Slovenia, so their number is supposed to be the highest in Slovenian neighboring countries.

Based on a comparative analysis of geographical names from all important world atlases in Slovenian language we prepared two spreadsheets of Slovenian exonyms. Extensive spreadsheet has 5038 names and concise spreadsheet 3819 names. Each exonym has 35 thematic sections.

In the analysis of Slovenian exonyms in Slovenia's neighborhood, which includes 9 nearby countries (Italy, Austria, Hungary, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Serbia, Kosovo and North Macedonia), we considered 279 geographical names. Land relief forms (27.6%) are the most numerous semantic type

of exonyms and completely translated names (38.0%) are the most numerous slovenization type of exonyms. Among the original languages of exonyms Italian (46.2%) and German (30.8%) prevail. The most commonly used Slovenian exonyms from Slovenia's neighborhood in the Slovenian texts (besides the names of the countries) are: Rim 'Rome', Benetke 'Venice', Dunaj 'Vienna' and Budimpešta 'Budapest'.

KEY WORDS

geographical name, endonym, exonym, Slovenian, slovenization, Italy, Austria, Hungary, Yugoslavia

Uredništvo je prispevek prejelo 18. septembra 2019.

1 Uvod

Število slovenskih eksonimov se zmanjšuje z oddaljevanjem od Slovenije (Perko in Kladnik 2017). Povprečna gostota slovenskih eksonimov na milijon km² je v štirih slovenskih sosedah 522, na obravnavanem območju (Italija, Avstrija, Madžarska in nekdanje republike Jugoslavije) 391, v Evropi 103, Aziji 18, Afriki 14, Severni Ameriki 8, Južni Ameriki 5 in Srednji Ameriki 4 (Perko in Kladnik 2017).

Eksonimi skupaj z endonimi spadajo k zemljepisnim imenom, s katerimi se največ ukvarjajo jezikoslovci in zemljepisci. Zemljepisno ime ali **toponim** (grško τόπος 'kraj' in ónyma, narečna različica od ónoma 'ime') je lastno ime zemljepisnega pojava. **Endonim** (grško éndon 'znotraj') je zemljepisno ime nekega pojava v enem od jezikov, ki se govorijo na ozemlju tega pojava, **eksonim** (grško éksō 'zunaj') pa je zemljepisno ime nekega pojava v enem od jezikov, ki se ne govorijo na ozemlju tega pojava in se razlikuje od endonima tega pojava (Kadmon 2000; Perko, Jordan in Komac 2017). Poenostavljeno rečeno je endonim domače, izvirno ime zemljepisnega pojava, eksonim pa tuje ime istega pojava (Kladnik 2009).

Slovenski endonimi so slovenska zemljepisna imena znotraj slovenskega etničnega ozemlja, **slovenski eksonimi** pa slovenska zemljepisna imena z vseh ostalih ozemelj, če se razlikujejo od endonimov na njih. Zato sta denimo slovenski zemljepisni imeni Tržič in Videm za mesti z italijanskima imenoma *Monfalcone* in *Udine* slovenska eksonima, saj sta obe zunaj slovenskega narodnostnega ozemlja, slovenski zemljepisni imeni Trst in Gorica za mesti z italijanskima imenoma *Trieste* in *Gorizia* pa sta slovenska endonima, saj sta obe znotraj slovenskega narodnostnega ozemlja. Ker gre za dvojezično ozemlje, sta tako slovenski kot italijanski imeni enakovredna endonima.

Med slovenske eksonime v ožjem pomenu spadajo le slovenska zemljepisna imena, ki se povsem razlikujejo od izvirnih endonimov, na primer Nemčija za *Deutschland*, v širšem pomenu pa tudi poslovenjena in prevedena zemljepisna imena (Pariz za *Paris* in Bavarski gozd za *Bayerischer Wald*).

Problematika zemljepisnih imen je zelo široka. Zgoščeno smo jo povzeli v zadnjih številkah Geografskega vestnika (Kladnik in Perko 2017; 2018; 2019).

2 Metodologija

Zemljepisna imena smo zajeli iz 14 slovenskih atlasov sveta, med katerimi je tudi Cigaletov Atlant (1869–1877), prvi atlas sveta v slovenskem jeziku (Urbanc s sodelavci 2006; Kladnik s sodelavci 2006), pa tudi iz nekaterih pomembnejših leksikonov, na primer Velikega splošnega leksikona iz let 1997 in 1998, in Slovenskega pravopisa iz leta 2001.

Na podlagi primerjalne analize zajetih imen smo pripravili dve preglednici slovenskih eksonimov. Obsežnejša vsebuje 5038 imen, bolj zgoščena z bolj uvejavljenimi eksonimi pa 3819 imen (Kladnik s sodelavci 2013). Vsak eksonim ima 35 vsebinskih rubrik:

- 1 imenovalnik slovenskega eksonima,
- 2 rodilnik slovenskega eksonima,
- 3 pridevniška oblika slovenskega eksonima,
- 4 izvirno zemljepisno ime (endonim),
- 5 jezik izvirnega zemljepisnega imena,
- 6 lega eksonima (celina, ocean),
- 7 lega eksonima (država, morje),
- 8 pomenski tip eksonima,
- 9 zemljepisna širina eksonima,
- 10 zemljepisna dolžina eksonima,
- 11 stopnja slovenjenja eksonima,
- 12 status eksonima glede na standardizacijo,

Preglednica 1: Seznam slovenskih eksonimov v sosedstvu Slovenije.

eksonim, slovensko ime	endonim, izvorno ime	izvirni jezik	pomenski tip	stopnja slovenizacije	lega (država, morje)	zemljepisna širina	zemljepisna dolžina
1	Abruci	italijanski	naravna pokrajina	F	Italija	42° 12' S	13° 44' V
2	Abruci	italijanski	upravna enota	I	Italija	42° 12' S	13° 44' V
3	Abrusti Apenin	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	42° 12' S	13° 44' V
4	Adiža	italijanski/nemški	kopenski hidronim	I	Italija	45° 10' S	12° 20' V
5	Allgäuer Alpe	nemški	kopenska reliefna oblika	J	Nemčija/Avstrija	47° 19' S	10° 21' V
6	Ancij	latinski	zgodovinsko naselje	I	Italija	41° 27' S	12° 38' V
7	Aniža	nemški	kopenski hidronim	K	Avstrija	48° 14' S	14° 31' V
8	Apennini	italijanski	kopenska reliefna oblika	F	Italija	42° 29' S	13° 11' V
9	Apenninski polotok	italijanski	obalna reliefna oblika	L	Italija	42° 27' S	13° 13' V
10	Apuanske Alpe	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	44° 07' S	10° 13' V
11	Apulija	italijanski	upravna enota	G	Italija	40° 48' S	17° 06' V
12	Atersko jezero	nemški	kopenski hidronim	J	Avstrija	47° 53' S	13° 33' V
13	Aventin	italijanski/latinski	kopenska reliefna oblika	I	Italija	41° 53' S	12° 29' V
14	Avstrija	nemški	država	L	Avstrija	47° 31' S	14° 33' V
15	Bačka	srbski/madžarski	naravna pokrajina	C	Srbija/Madžarska	45° 54' S	19° 27' V
16	Bakonjski gozd	madžarski	naravna pokrajina	J	Madžarska	47° 02' S	17° 41' V
17	Balkan	Sara Planina/Balkan	kopenska reliefna oblika	C	Srbija/Srbija	42° 46' S	24° 38' V
18	Banjalučka	srbski/bolgarski	kopenska reliefna oblika	C	Bolgarija/Srbija	42° 46' S	24° 38' V
19	Baranja	bošnjaški/srbski/hrvaški	naselje	L	Bosna in Hercegovina	44° 46' S	17° 12' V
20	Bavarske Alpe	hrvaški/madžarski	naravna pokrajina	C	Hrvaška/Madžarska	45° 58' S	18° 11' V
21	Bavarske Alpe	nemški	kopenska reliefna oblika	J	Nemčija/Avstrija	47° 36' S	11° 52' V
22	Bazilikata	italijanski	naravna pokrajina	F	Italija	40° 39' S	15° 58' V
23	Bazilikata	italijanski	upravna enota	F	Italija	40° 39' S	15° 58' V
24	Bela	Basilicata	kopenski hidronim	F	Avstrija	46° 50' S	13° 23' V
25	Beli Drim	albanski/srbski	kopenski hidronim	C	Kosovo/Albanija	42° 06' S	20° 24' V
26	Bejak	Villach	naselje	L	Avstrija	46° 37' S	13° 51' V
27	Bele jazo	Weißensee	kopenski hidronim	J	Avstrija	46° 42' S	13° 21' V
28	Benečija	Veneto	upravna enota	L	Italija	45° 36' S	11° 56' V
29	Bensko nižavje	Pianura Veneta	kopenska reliefna oblika	J	Italija	45° 39' S	12° 30' V
30	Benčke	Venezia	naselje	K	Italija	45° 26' S	12° 20' V
31	Bitolj	Bitola	makedonski	L	Makedonija	41° 02' S	21° 20' V
32	Blatno jezero	Balaton	kopenski hidronim	L	Madžarska	46° 50' S	17° 44' V
33	Bodensko jezero	Bodensee	kopenski hidronim	J	Nemčija/Avstrija/Svica	47° 34' S	9° 28' V
34	Bolsensko jezero	Lago di Bolsena	kopenski hidronim	J	Italija	42° 35' S	11° 56' V
35	Bosna in Hercegovina	Bosna i Hercegovina	država	J	Bosna in Hercegovina	43° 59' S	17° 52' V
36	Brenner	Brennerpass/Passo del Brennero	kopenska reliefna oblika	G	Avstrija/Italija	47° 00' S	11° 30' V
37	Breže	Friessach	naselje	K	Avstrija	46° 57' S	14° 24' V
38	Brijuni	Brijuni	otoka reliefna oblika	G	Hrvaška	44° 55' S	13° 46' V
39	Brod na Kupi	Brod na Kupi	naselje	L	Hrvaška	45° 28' S	14° 51' V
40	Budin	Buda	madžarski	C	Madžarska	47° 30' S	19° 02' V
41	Budimpešta	Budapest	naselje	K	Madžarska	47° 30' S	19° 03' V
42	Cavourjev prekop	Canale Cavour	kopenski hidronim	J	Italija	45° 26' S	8° 17' V
43	Celij	Celso/Caellus	kopenska reliefna oblika	I	Italija	41° 53' S	12° 30' V
44	Celovec	Klagenfurt	naselje	L	Avstrija	46° 37' S	14° 18' V
45	Celovška kotlina	Klagenfurter Becken	kopenska reliefna oblika	L	Avstrija	46° 37' S	14° 21' V
46	Centralne Alpe	Alpes centrales/Zentraler Alpen/Alpi Centrali	kopenska reliefna oblika	J	Francija/Svica/Avstrija/Italija/Slovenija	46° 35' S	8° 37' V
47	Cmurek	Mureck	naselje	L	Avstrija	46° 42' S	15° 46' V

eksonim, slovensko ime	endonim, izvirno ime	izvirni jezik	pomenski tip	stopinja slovenizacije	lega (država, morje)	zemljepisna širina	zemljepisna dolžina
47 Čedad	Cividale del Friuli/Cividāt	italijanski/furlanski	naselje	L	Italija	46° 06' S	13° 26' V
48 Cervinjan	Cervignano del Friuli/Cervignan	italijanski/furlanski	naselje	L	Italija	45° 49' S	13° 20' V
49 Češki gozd	Češký les/Böhmerwald	češki/nemški	kopenska reliefna oblika	J	Češka/Nemčija/Avstrija	49° 14' S	13° 05' V
50 Črna gora	Crna Gora	srbski	država	J	Črna gora	42° 46' S	19° 22' V
51 Črni Drim	Crni Drim/Drinit i Zi	makedonski/albanski	kopenski hidronim	J	Makedonija/Albanija	42° 00' S	20° 12' V
52 Črni Krš	Crni Krš/Negru/Fekete-Körös	romunski/madžarski	kopenski hidronim	J	Romunija/Madžarska	46° 42' S	21° 16' V
53 Dečani	Dečani/Dečani	albanski/srbski	naselje	C	Kosovo	42° 32' S	20° 17' V
54 Dinarsko gorovje	Dinarsko gorje/Dinarske planine/Alpet Dinaride	hrvaški/srbski/albanski	kopenska reliefna oblika	J	Hrvaška/Bosna in Hercegovina/Črna gora/Srbija/Kosovo/Albanija	43° 29' S	17° 39' V
55 Dobrač	Villacher Alpen/Dobracsch	nemški	kopenska reliefna oblika	L	Avstrija	46° 36' S	13° 40' V
56 Dojransko jezero	Dojransko ezero/Limni Doirani	makedonski/grški	kopenski hidronim	J	Makedonija/Grčija	41° 13' S	22° 45' V
57 Dolina Aoste	Valle d'Aosta/Valleé d'Aoste	italijanski/francoski	upravna enota	J	Italija	45° 44' S	7° 27' V
58 Dolina tempelj	Valle dei Templi	italijanski	zgodovinska pokrajina	J	Italija	37° 17' S	13° 36' V
59 Donava	Donau/Duna/Duna/Dunav/Dunárea/Dunay	nemški/slovaški/madžarski/hrvaški/srbski/bolgarski/romunski/ukrajinski	kopenski hidronim	L	Nemčija/Avstrija/Slovaška/Madžarska/Hrvaška/Srbija/Bolgarija/Romunija/Moldavija/Ukrajina	45° 09' S	29° 46' V
60 Dunaj	Wien	nemški	naselje	L	Avstrija	48° 13' S	16° 22' V
61 Dunajska kodina	Wiener Becken	nemški	kopenska reliefna oblika	J	Avstrija	48° 11' S	16° 47' V
62 Dunajski gozd	Wienerwald	nemški	kopenska reliefna oblika	J	Avstrija	48° 08' S	16° 06' V
63 Dunajsko Novo mesto	Wiener Neustadt	nemški	naselje	J	Avstrija	47° 49' S	16° 15' V
64 Džerdap	Derdapska klisura/Portile de Fier	srbski/romunski	kopenska reliefna oblika	G	Srbija/Romunija	44° 40' S	22° 32' V
65 Egriški otoki	Isle Egadi	italijanski	otoška reliefna oblika	J	Italija	37° 58' S	12° 13' V
66 Emilija - Romanja	Emilia-Romagna	italijanski	upravna enota	H	Italija	44° 29' S	11° 01' V
67 Eriks	Erice/Erxx	italijanski/grški	zgodovinsko naselje	F	Italija	38° 02' S	12° 35' V
68 Eskvilin	Esquilino/Esquilinus	italijanski/latinski	kopenska reliefna oblika	I	Italija	41° 54' S	12° 30' V
69 Firenze	Firenze	italijanski	naselje	F	Italija	43° 46' S	11° 15' V
70 Furlanija	Friuli/Friul	italijanski/furlanski	naravna pokrajina	K	Italija	45° 58' S	13° 01' V
71 Furlanija - Juljska krajina	Friuli-Venezia Giulia/Friul-Vignesie Julie	italijanski/furlanski	upravna enota	K	Italija	46° 09' S	13° 03' V
72 Gardsko jezero	Lago di Garda	italijanski	kopenski hidronim	J	Italija	45° 34' S	10° 38' V
73 Glina	Glan	nemški	kopenski hidronim	L	Avstrija	46° 36' S	14° 25' V
74 Golica	Koralpe	nemški	kopenska reliefna oblika	L	Avstrija	46° 47' S	14° 58' V
75 Gradec	Graz	nemški	naselje	L	Avstrija	47° 04' S	15° 27' V
76 Gradež	Grado	italijanski	naselje	K	Italija	45° 41' S	13° 23' V
77 Gradščanska	Burgentland	nemški	upravna enota	L	Avstrija	47° 31' S	16° 32' V
78 Grajske Alpe	Alpes Grées/Alpi Graie	francoski/italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Francija/Italija	45° 30' S	7° 00' V
79 Hercegovni	Herceg Novi	srbski	naselje	L	Črna gora	42° 27' S	18° 32' V
80 Herkulanej	Herculaneum/Ercolano	latinski/italijanski	zgodovinsko naselje	I	Črna gora	40° 48' S	14° 21' V
81 Hitri Krš	Sebes-Körös/Crișul Repede	mađarski/romunski	kopenski hidronim	J	Madžarska/Romunija	46° 55' S	20° 59' V
82 Hrvaška	Hrvaška	hrvaški	država	L	Hrvaška	45° 34' S	15° 55' V
83 Hrvaško Zagorje	Hrvatsko zagorje	hrvaški	kopenska reliefna oblika	J	Hrvaška	46° 07' S	15° 59' V
84 Hrvaško Zagorje	Hrvatsko zagorje	hrvaški	naravna pokrajina	J	Hrvaška	46° 07' S	15° 59' V
85 Humin	Gemonna del Friuli/Glemone	italijanski/furlanski	naselje	K	Italija	46° 17' S	13° 08' V
86 Italija	Italia	italijanski	država	H	Italija	42° 51' S	12° 31' V
87 Južni Apenin	Appennino meridionale	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	39° 54' S	16° 13' V
88 Kalabrija	Calabria	italijanski	upravna enota	H	Italija	38° 54' S	16° 26' V
89 Kalabrijski Apenin	Appennino Calabro	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	39° 08' S	16° 38' V
90 Kampanija	Campania	italijanski	upravna enota	H	Italija	40° 51' S	14° 51' V

eksonim, slovensko ime	endonim, izvorno ime	izvirni jezik	pomenski tip	stopnja slovenizacije	lega (država, morje)	zemljepisna širina	zemljepisna dolžina
91 Kampanjški Apenin	Appennino Campano	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	41° 16' S	14° 55' V
92 Kampanjški otoki	Arcepeleago Campano	italijanski	otopska reliefna oblika	J	Italija	40° 37' S	14° 03' V
93 Kapitol	Campidoglio/Capitolino/Capitolium	italijanski/latinski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	41° 54' S	12° 29' V
94 Karlovec	Karlovac	hrvaški	naselje	I	Hrvaška	45° 30' S	15° 33' V
95 Karlovska kotlina	Karlovska kotlina	hrvaški	kopenska reliefna oblika	J	Hrvaška	45° 30' S	15° 33' V
96 Karnijske Alpe	Alpi Carniche/Karnische Alpen	italijanski/nemški	kopenska reliefna oblika	J	Italija/Avstrija	46° 37' S	12° 54' V
97 Karpati	Karpaten/Karpati/Kárpátok/ Karpati/Muntii Carpatii/Karpati	nemški/češki/slovaški/poljski/ madžarski/ukrajinski/romunski/ srbski	kopenska reliefna oblika	C	Avstrija/Česka/Slovaška/ Poljska/Madžarska/ Ukrajina/Romunija/Srbija	49° 05' S	22° 33' V
98 Kitzbühelske Alpe	Kitzbüheler Alpen	nemški	kopenska reliefna oblika	J	Avstrija	47° 20' S	12° 18' V
99 Komsko jezero	Lago di Como	italijanski	kopenski hidronim	J	Italija	46° 03' S	9° 17' V
100 Koroska	Kärnten	nemški	upravna enota	L	Avstrija	46° 45' S	13° 53' V
101 Kosovo	Kosove/Kosova/Kosovo	albanski/srbski	država	C	Kosovo	42° 34' S	20° 52' V
102 Kosovo polje	Fushë Kosovë/Kosovo Polje	albanski/srbski	naravna pokrajina	G	Kosovo	42° 38' S	21° 06' V
103 Kosovo polje	Fushë Kosovë/Kosovo Polje	albanski/srbski	zgodovinska pokrajina	G	Kosovo	42° 38' S	21° 06' V
104 Kosovska Mitrovica	Mitrovicë/Kosovska Mitrovica	albanski/srbski	naselje	C	Kosovo	42° 53' S	20° 52' V
105 Kotske Alpe	Alpes Cottennes/Alpi Cozie	francoski/italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Francija/Italija	44° 59' S	6° 44' V
106 Krš	Körös	madžarski	kopenski hidronim	K	Madžarska	46° 43' S	20° 11' V
107 Krka	Gurk	nemški	naselje	L	Avstrija	46° 52' S	14° 17' V
108 Krka	Gurk	nemški	kopenski hidronim	L	Avstrija	46° 37' S	14° 32' V
109 Krmin	Cormons/Cormons	italijanski/turkanski	naselje	L	Italija	45° 57' S	13° 28' V
110 Krške Alpe	Gurktaler Alpen	nemški	kopenska reliefna oblika	L	Avstrija	46° 55' S	13° 56' V
111 Kume	Kýme/Cumaie	grški/latinski	zgodovinsko naselje	F	Italija	40° 51' S	14° 03' V
112 Kvamerski zaliv	Kvarnerski zaljev	hrvaški	moški hidronim	L	Jadransko morje	44° 53' S	14° 31' V
113 Kvirinal	Quirinale/Quirinalis	italijanski/latinski	kopenska reliefna oblika	I	Italija	41° 54' S	12° 29' V
114 Labotnica	Lavant	nemški	kopenski hidronim	L	Avstrija	46° 38' S	14° 57' V
115 Laci	Lazio	italijanski	upravna enota	I	Italija	41° 58' S	12° 46' V
116 Laci	Latum	latinski	zgodovinska pokrajina	I	Italija	41° 58' S	12° 46' V
117 Lechtalske Alpe	Lechtaler Alpen	nemški	kopenska reliefna oblika	J	Avstrija	47° 16' S	10° 39' V
118 Lepontinske Alpe	Alpes Lepontines/Alpi Lepontine	francoski/italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Švica/Italija	46° 28' S	9° 00' V
119 Liguria	Liguria	italijanski	naravna pokrajina	H	Italija	44° 28' S	8° 40' V
120 Liguria	Liguria	italijanski	upravna enota	H	Italija	44° 28' S	8° 40' V
121 Liguvske Alpe	Alpi Liguri	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	43° 56' S	7° 46' V
122 Liguški Apenin	Appennino Ligure	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	44° 34' S	9° 03' V
123 Liljaj	Liljbaeum	latinski	zgodovinsko naselje	I	Italija	37° 48' S	12° 26' V
124 Liparski otoki	Isole Isole/Isola Lipari	italijanski	otopska reliefna oblika	J	Italija	38° 35' S	14° 57' V
125 Lipnica	Leibnitz	nemški	naselje	K	Avstrija	46° 47' S	15° 32' V
126 Litava	Leitha	nemški	kopenski hidronim	C	Avstrija	47° 52' S	17° 17' V
127 Litavske gorice	Leithagebirge	nemški	kopenska reliefna oblika	J	Avstrija	47° 55' S	16° 37' V
128 Lombardija	Lombardia	italijanski	naravna pokrajina	H	Italija	45° 37' S	9° 46' V
129 Lombardija	Lombardia	italijanski	upravna enota	H	Italija	45° 37' S	9° 46' V
130 Lombardske predalpe	Prealpi Lombarde	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	45° 46' S	9° 51' V
131 Lugansko jezero	Lago di Lugano/Ceresio	italijanski	kopenski hidronim	J	Švica/Italija	45° 59' S	8° 58' V
132 Lukanja	Lucania	italijanski	zgodovinska pokrajina	H	Italija	40° 18' S	16° 05' V
133 Lukanijski Apenin	Appennino Lucano	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	40° 31' S	15° 48' V
134 Madžarska	Magyarország	madžarski	država	L	Madžarska	46° 55' S	19° 15' V
135 Makedonija	Makedonia/Macedonia	grški/latinski	zgodovinska pokrajina	C	Grčija/Makedonija/ Bolgarija/Srbija/Albanija	41° 00' S	21° 51' V
136 Makedonija	Makedonia/Makedonija/ Maqedonia	grški/makedonski/ bolgarski/albanski	naravna pokrajina	C	Grčija/Makedonija/ Bolgarija/Srbija/Albanija	41° 00' S	21° 51' V

eksonim, slovensko ime	endonim, izvorno ime	izvirni jezik	pomenski tip	stopinja slovenizacije	lega (država, morje)	zemljepisna širina	zemljepisna dolžina
137 Mali sveti Bernard	Col du Petit-Saint-Bernard/ Colle del Piccolo San Bernardo	francoski/italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Francija/Italija	45° 41' S	6° 53' V
138 Malo Madžarsko nižavje	Kisalföld	madžarski	kopenska reliefna oblika	G	Madžarska	47° 24' S	17° 14' V
139 Manfrédovinski zaliv	Golfo di Manfredonia	italijanski	morski hidronim	J	Jadransko morje	41° 33' S	16° 06' V
140 Marke	Marche	italijanski	upravna enota	F	Italija	43° 21' S	13° 06' V
141 Medžimurje	Međimurje	hrvaški	naravna pokrajina	F	Hrvaška	46° 26' S	16° 27' V
142 Messina	Messina	italijanski	naselje	F	Italija	38° 12' S	15° 33' V
143 Metapont	Metapontum/Metapontum	grški/latinski	zgodovinsko naselje	I	Italija	40° 23' S	16° 50' V
144 Merohija	Raafshi i Dukagjini/Metohija	albanski/srbski	naravna pokrajina	C	Kosovo	42° 27' S	20° 23' V
145 Mezija	Moisja/Moesia	grški/latinski	zgodovinska pokrajina	H	Srbija/Kosovo/Bolgarija/ Rumunija	43° 57' S	22° 25' V
146 Milan	Milano	italijanski	naselje	C	Italija	45° 28' S	9° 11' V
147 Milštatsko jezero	Milskätter See	nemški	kopenski hidronim	J	Avstrija	46° 48' S	13° 35' V
148 Mohaç	Mohács	madžarski	naselje	C	Madžarska	45° 59' S	18° 41' V
149 Monošter	Szentgotthárd	madžarski	naselje	L	Madžarska	46° 57' S	16° 16' V
150 Morava	Morava/March	češki/slovaški/nemški	kopenski hidronim	C	Češka/Slovaška/Avstrija	48° 10' S	16° 59' V
151 Moravsko polje	Marchfeld	nemški	naravna pokrajina	J	Avstrija	48° 13' S	16° 43' V
152 Mostiç	Brückl	nemški	naselje	L	Avstrija	46° 45' S	14° 32' V
153 Mureš	Mures/Maros	romunski/madžarski	kopenski hidronim	F	Rumunija/Madžarska	46° 15' S	20° 12' V
154 Murica	Mürz	nemški	kopenski hidronim	L	Avstrija	47° 25' S	15° 17' V
155 Neapelj	Napoli	italijanski	naselje	K	Italija	40° 50' S	14° 15' V
156 Nežidersko jezero	Neusiedler See/Fertő tó	nemški/madžarski	kopenski hidronim	C	Avstrija/Madžarska	47° 50' S	16° 46' V
157 Nizke Ture	Niedere Tauern	nemški	kopenska reliefna oblika	J	Avstrija	47° 16' S	13° 46' V
158 Noriške Alpe	Norische Alpen	nemški	kopenska reliefna oblika	J	Avstrija	47° 03' S	14° 35' V
159 Ogļej	Aquila	italijanski	naselje	L	Italija	45° 46' S	13° 22' V
160 Ohridsko jezero	Ohridsko ezero/Liqeni i Ohrit	makedonski/albanski	kopenski hidronim	J	Makedonija/Albanija	41° 02' S	20° 43' V
161 Orobške Alpe	Alpi Orobie	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	46° 03' S	9° 55' V
162 Osojsko jezero	Ossiacher See	nemški	kopenski hidronim	L	Avstrija	46° 40' S	13° 58' V
163 Osvojštica	Ceritzen	nemški	kopenska reliefna oblika	L	Avstrija	46° 42' S	13° 55' V
164 Otržalske Alpe	Otrtaler Alpen/Alpi Venoste	nemški/italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Avstrija/Italija	46° 46' S	10° 53' V
165 Ovčje polje	Ovče Pole	makedonski	naravna pokrajina	J	Makedonija	41° 52' S	21° 57' V
166 Pad	Po	italijanski	kopenski hidronim	K	Italija	44° 58' S	12° 33' V
167 Padova delta	Delta del Po/Foci del Po	italijanski	obalna reliefna oblika	J	Italija	44° 57' S	12° 20' V
168 Padsko nižavje	Pianura Padana/Vai Padana	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	45° 08' S	10° 15' V
169 Palatin	Palatino/Palatinus	italijanski/latinski	kopenska reliefna oblika	I	Italija	41° 53' S	12° 29' V
170 Pasterca	Pasterze	nemški	kopenski hidronim	I	Avstrija	47° 05' S	12° 44' V
171 Peč	Peje/Peja/Peć	albanski/srbski	naselje	G	Kosovo	42° 40' S	20° 17' V
172 Pečuh	madžarski	madžarski	naselje	C	Madžarska	46° 05' S	18° 14' V
173 Pelagijski otoki	Isole Pelagie	italijanski	otoška reliefna oblika	J	Italija	35° 42' S	12° 44' V
174 Penninske Alpe	Alpi Pennine/Alpes Pennines/ Walliser Alpen	italijanski/francoski/nemški	kopenska reliefna oblika	J	Italija/Svica	45° 59' S	7° 40' V
175 Pešta	Pest	madžarski	naselje	K	Madžarska	47° 30' S	19° 03' V
176 Piave	Piave	italijanski	kopenski hidronim	I	Italija	45° 32' S	12° 44' V
177 Piemont	Piemonte	italijanski	upravna enota	C	Italija	45° 03' S	8° 04' V
178 Piemont	Piemonte	italijanski	naravna pokrajina	C	Italija	45° 03' S	8° 04' V
179 Plitviška jezera	Plitvička jezera	hrvaški	kopenski hidronim	J	Hrvaška	44° 53' S	15° 37' V
180 Pompeji	Pompeii/Pompei	italijanski/italijanski	zgodovinsko naselje	F	Hrvaška	40° 45' S	14° 29' V
181 Poncijski otoki	Isole Ponziiane/Isole Pontine	italijanski	otoška reliefna oblika	J	Italija	40° 57' S	12° 57' V
182 Predalpska	Voralberg	nemški	upravna enota	J	Avstrija	47° 13' S	9° 54' V

eksonim, slovensko ime	endonim, izvorno ime	izvirni jezik	pomenski tip	stopinja slovenizacije	lega (država, morje)	zemljepisna širina	zemljepisna dolžina
183 prekop Donava- Tisa- Donava	Kanal Dunav- Tisa- Dunav	srbski	kopenski hidronim	B	Srbija	45° 35' S	19° 37' V
184 Prspansko jezero	Prspansko ezero/Limni Megáli	makedonski/grški/albanski	kopenski hidronim	J	Makedonija/Grčija/ Albanija	40° 53' S	21° 02' V
185 Primoske Alpe	Préspa/Liqeni i Prépés	italijanski/francoski	kopenska reliefna obila	J	Italija/Francija	44° 07' S	7° 23' V
186 Prishtina	Alpi Marittime/Alpes Maritimes	albanski/srbski	naselje	C	Kosovo	42° 40' S	21° 10' V
187 Puji	Prishtinë/Prishtina	hrvaški	naselje	L	Hrvaška	44° 52' S	13° 51' V
188 Patriška dolina	Val Pusteria/Pustertal	italijanski/nemški	kopenska reliefna obila	J	Italija/Avstrija	46° 44' S	12° 15' V
189 Raba	Raab/Raba	nemški/madžarski	kopenski hidronim	L	Avstrija/Madžarska	47° 41' S	17° 38' V
190 Ravenna	Ravenna	italijanski	naselje	F	Italija	44° 25' S	12° 12' V
191 Reka	Rijeka	hrvaški	naselje	L	Hrvaška	45° 20' S	14° 26' V
192 Republika Srpska	Republika Srpska	srbski	upravna enota	J	Bosna in Hercegovina	44° 44' S	17° 28' V
193 Reški zaliv	Riječki zaljev	hrvaški	morski hidronim	J	Jadransko morje	45° 15' S	14° 23' V
194 Refija	Raetia/Rhaetia	latinski	zgodovinska pokrajina	L	Švicra/Nemčija/Avstrija	47° 26' S	9° 39' V
195 Retijske Alpe	Alpi Retiche/Rätische Alpen	italijanski/nemški	kopenska reliefna obila	J	Švicra/Italija	46° 23' S	9° 54' V
196 Rim	Roma	italijanski	naselje	K	Italija	41° 54' S	12° 29' V
197 Romanja	Romanja	italijanski	zgodovinska pokrajina	F	Italija	44° 14' S	12° 06' V
198 rt Correnti	Capo delle Correnti	italijanski	obalna reliefna obila	A	Italija	36° 39' S	15° 05' V
199 rt Spartivento	Capo Spartivento	italijanski	obalna reliefna obila	A	Italija	37° 56' S	16° 04' V
200 Rt svete Ivske Marije	Capo Santa Maria di Leuca	italijanski	obalna reliefna obila	J	Italija	39° 48' S	18° 22' V
201 rt Teulada	Capo Teulada	italijanski	obalna reliefna obila	A	Italija	38° 52' S	8° 38' V
202 Rubikon	Rubicone/Rubico	italijanski	kopenski hidronim	F	Italija	44° 10' S	12° 27' V
203 Salenski polotok	Penisola Salentina/Salento	italijanski	obalna reliefna obila	J	Italija	40° 19' S	18° 02' V
204 Salzburška	Salzburg	nemški	upravna enota	I	Avstrija	47° 18' S	13° 10' V
205 Salzburške Alpe	Salzburger Alpen/Salzbunger Kalkalpen	nemški	kopenska reliefna obila	J	Avstrija/Nemčija	47° 34' S	13° 03' V
206 Sardinija	Sardegna	italijanski	otoška reliefna obila	H	Italija	40° 04' S	9° 04' V
207 Sardinija	Sardegna	italijanski	upravna enota	H	Italija	40° 04' S	9° 04' V
208 Selimut	Selinous/Selinus	grški/latinski	zgodovinsko naselje	I	Italija	37° 35' S	12° 50' V
209 Severne apeniške Alpe	Nördliche Kalkalpen	nemški	kopenska reliefna obila	J	Nemčija/Avstrija	47° 30' S	13° 13' V
210 Severni Apenin	Appennino settentrionale	italijanski	kopenska reliefna obila	J	Italija	44° 17' S	10° 14' V
211 Siclija	Sicilia	italijanski	otoška reliefna obila	H	Italija	37° 34' S	14° 09' V
212 Siclija	Sicilia	italijanski	upravna enota	H	Italija	37° 34' S	14° 09' V
213 Sicliški Apenin	Appennino Siculo	italijanski	kopenska reliefna obila	J	Italija	37° 54' S	14° 02' V
214 Sigt	Szigetvár	mađarski	naselje	C	Madžarska	46° 03' S	17° 48' V
215 Sisek	Sisak	hrvaški	naselje	J	Hrvaška	45° 29' S	16° 22' V
216 Skadarsko jezero	Skadarsko jezero/Liqeni i Shkodrës	srbski/albanski	kopenski hidronim	J	Crna gora/Albanija	42° 10' S	19° 19' V
217 Solnograd	Salzburg	nemški	naselje	K	Avstrija	47° 48' S	13° 03' V
218 Sombotel	Szombathely	mađarski	naselje	K	Madžarska	47° 14' S	16° 37' V
219 Spodnja Avstrija	Niederösterreich	nemški	upravna enota	J	Avstrija	48° 15' S	15° 46' V
220 Srbija in Crna gora	Srbija i Crna Gora	srbski	zgodovinska upravna enota	J	Srbija/Crna gora	43° 10' S	19° 46' V
221 Srednji Apenin	Appennino centrale	italijanski	kopenska reliefna obila	J	Italija	42° 31' S	13° 01' V
222 Stubajske Alpe	Stubaier Alpen	nemški	kopenska reliefna obila	J	Avstrija	46° 58' S	11° 10' V
223 Svinja	Saupele	nemški	kopenska reliefna obila	L	Avstrija	46° 51' S	14° 39' V
224 Senvid ob Glini	Sankt Veit an der Glan	nemški	naselje	L	Avstrija	46° 46' S	14° 22' V
225 Smolhor	Heimager	nemški	naselje	L	Avstrija	46° 38' S	13° 22' V
226 Špik nad Polticami	İof di Montasio/Iof dal Montás	italijanski/turilanski	kopenska reliefna obila	L	Italija	46° 26' S	13° 26' V
227 Stajerska	Steyrmark	nemški	upravna enota	K	Avstrija	47° 15' S	15° 08' V
228 Tabla	Pontebbra/Ponteibe	italijanski/turilanski	naselje	L	Italija	46° 30' S	13° 18' V
229 Taliament	Tagliamento/Tillment	italijanski/turilanski	kopenski hidronim	F	Italija	45° 39' S	13° 06' V
230 Tamis	Tamaj/Tamış	romunski/erbski	kopenski hidronim	C	Romunija/Srbija	44° 51' S	20° 38' V
231 Tbera	Tevere	italijanski	kopenski hidronim	K	Italija	41° 44' S	12° 14' V
232 Tirotska	Tirol	nemški	upravna enota	I	Avstrija	47° 14' S	11° 17' V

eksonim, slovensko ime	endonim, izvirno ime	izvirni jezik	pomenski tip	stopinja slovenizacije	lega (država, morje)	zemljepisna širina	zemljepisna dolžina
233 Tirolska	Tirol	nemški	zgodovinska pokrajina	I	Avstrija/Italija	46° 58' S	11° 24' V
234 Tisa	Tysa/Tysa/Tisa	ukrajinski/madžarski/srbski	kopenski hidronim	C	Ukrajina/Madžarska/Hrčija	45° 08' S	20° 17' V
235 Toskana	Toscana	italijanski	naravna pokrajina	F	Italija	43° 28' S	11° 06' V
236 Toskana	Toscana	italijanski	upravna enota	F	Italija	43° 28' S	11° 06' V
237 Toskanski Antiapenin	Antiappennino Toscano	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	43° 08' S	11° 00' V
238 Toskanski otoki	Arcipelago Toscano	italijanski	otoka reliefna oblika	J	Italija	42° 31' S	10° 25' V
239 Toskansko-Emiljski Apenin	Appennino Tosco-Emiliano	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	44° 06' S	10° 51' V
240 Travenško jezero	Traunsee	nemški	kopenski hidronim	J	Avstrija	47° 52' S	13° 48' V
241 Trauna	Traun	nemški	kopenski hidronim	I	Avstrija	48° 16' S	14° 22' V
242 Trazimensko jezero	Lago Trasimeno	italijanski	kopenski hidronim	J	Italija	43° 08' S	12° 06' V
243 Trbiž	Tarvisio	italijanski	nasele	L	Italija	46° 30' S	13° 35' V
244 Trentski otoki	Isole Trenzine	italijanski/nemški/retoromanski	otoka reliefna oblika	J	Italija	42° 08' S	15° 30' V
245 Trentinsko - Juzna Tirolska	Trentino-Alto Adige/Trentino-Südtirol/Trentin-Südtirol	italijanski/nemški/retoromanski	naravna pokrajina	J	Italija	46° 38' S	11° 24' V
246 Trg	Feldkirchen im Kärnten	nemški	nasele	L	Avstrija	46° 43' S	14° 06' V
247 Trident	Trento/Trient	italijanski/nemški	nasele	K	Italija	46° 04' S	11° 07' V
248 Tržič	Montalcone	italijanski	nasele	L	Italija	45° 49' S	13° 32' V
249 Trziški zaliv	Golfo di Panzano	italijanski	morski hidronim	L	Jadransko morje	45° 45' S	13° 35' V
250 Ture	Tauern	nemški	kopenska reliefna oblika	K	Avstrija	47° 01' S	13° 19' V
251 Turin	Torino	italijanski	nasele	C	Italija	45° 04' S	7° 41' V
252 Tusculum	Tusculum	latinski	zgodovinsko naselje	F	Italija	41° 48' S	12° 43' V
253 Umbrija	Umbria	italijanski	naravna pokrajina	H	Italija	42° 58' S	12° 29' V
254 Umbrija	Umbria	italijanski	upravna enota	H	Italija	42° 58' S	12° 29' V
255 Umbrijsko-Markeški Apenin	Appennino Umbro-Marchigiano	italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Italija	43° 15' S	12° 49' V
256 Vardar	Vardar/Axios/Vardaris	makedonski/grški	kopenski hidronim	C	Makedonija/Grčija	40° 30' S	22° 43' V
257 Veliki Klek	Großglockner	nemški	kopenska reliefna oblika	L	Avstrija	47° 04' S	12° 42' V
258 Veliki sveti Bernard	Col de Grand Saint Bernard	francoski/italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Švica/Italija	45° 52' S	7° 10' V
259 Veliko Madžarsko nižavje	Colle del Gran San Bernardo	madžarski	kopenska reliefna oblika	J	Madžarska	47° 00' S	21° 16' V
260 Velikovec	Alföld/Nagy- /Magyar-Altöld	madžarski	nasele	L	Avstrija	46° 40' S	14° 38' V
261 Vezuv	Vesuvio	italijanski	kopenska reliefna oblika	L	Italija	40° 49' S	14° 26' V
262 Videm	Udine/Udin	italijanski/furljanski	nasele	L	Italija	46° 04' S	13° 14' V
263 Vimal	Viminale/Viminalis	italijanski/latinski	kopenska reliefna oblika	I	Italija	41° 54' S	12° 30' V
264 Visoke Ture	Hohe Tauern	nemški	kopenska reliefna oblika	J	Avstrija	47° 07' S	12° 40' V
265 Volpperk	Wolfsberg	nemški	nasele	F	Avstrija	46° 50' S	14° 51' V
266 Vulci	Velch/Velx	etruski	zgodovinsko naselje	C	Italija	42° 25' S	11° 38' V
267 Vzhodna riviera	Riviera di Levante	italijanski	obalna reliefna oblika	J	Italija	44° 10' S	9° 36' V
268 Vzhodna Tirolska	Osttirol	nemški	upravna enota	J	Avstrija	46° 55' S	12° 32' V
269 Vzhodne Alpe	Ostalpen/Alpi Orientali	nemški/italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Avstrija/Nemčija/Italija/Slovenija	47° 04' S	12° 35' V
270 Zahodna Morava	Zapadna Morava	srbski	kopenski hidronim	J	Srbija	43° 42' S	21° 24' V
271 Zahodna riviera	Riviera di Ponente	italijanski	obalna reliefna oblika	J	Italija	44° 00' S	8° 10' V
272 Zahodne Alpe	Alpes Occidentales/Alpi Occidentali/West Alpi	francoski/italijanski/nemški	kopenska reliefna oblika	J	Francija/Italija/Švica	45° 54' S	7° 15' V
273 Zahodni Karpati	Zapadni Karpaty/Zapadne Karpaty/Zapadni Karpaty/Nyugati Kárpátok/Carpatii de Vest	češki/slovaški/poljski/madžarski/romunski	kopenska reliefna oblika	J	Češka/Slovaška/Poljska/Madžarska/Romunija	49° 32' S	20° 06' V
274 Zgornja Avstrija	Oberösterrreich	nemški	upravna enota	J	Avstrija	48° 07' S	13° 53' V
275 Ziljske Alpe	Gailtaler Alpen	nemški	kopenska reliefna oblika	L	Avstrija	46° 41' S	13° 09' V
276 Zillertalske Alpe	Zillertaler Alpen/Alpi della Zillertal	nemški/italijanski	kopenska reliefna oblika	J	Avstrija/Italija	47° 01' S	11° 52' V
277 Zeleno županija	Vas megye	madžarski	upravna enota	J	Madžarska	47° 09' S	16° 48' V
278 Zeleno	Eisenstadt	nemški	nasele	C	Avstrija	47° 51' S	16° 31' V
279 Ženavci	Jennersdorf	nemški	nasele	L	Avstrija	46° 56' S	16° 08' V

- 13 priporočljivost rabe eksonima (nujna, priporočljiva, manj priporočljiva, nepriporočljiva ali nepotrebna, neprimerna raba),
- 14 alternativni eksonim (alonim),
- 15 do 24 različice slovenskega eksonima v referenčnih slovenskih atlasih in drugih virih,
- 25 do 32 angleška, francoska, nemška, španska, ruska, italijanska, hrvaška in madžarska oblika eksonima,
- 33 etimologija eksonima,
- 34 opombe o eksonimu,
- 35 koordinate eksonima na zemljevidu.

Za eksonime iz seznama s 3819 imeni smo izdelali zemljevide: za ves svet v merilu 1 : 50.000.000, za nekatere dele sveta, predvsem Evropo, kjer je gostota slovenskih eksonimov večja, pa tudi v večjih merilih. Za analizo slovenskih eksonimov v bližnjih državah Slovenije smo na podlagi teh zemljevidov pripravili dva izseka, dva nova zemljevida v merilu 1 : 15.000.000, ki pokrivata območje upoštevanih držav. Te bližnje države (Italija, Avstrija, Madžarska, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Kosovo in Severna Makedonija) v nadaljevanju članka krajše označujemo kot »sosedstvo«. Končno število slovenskih eksonimov v sosedstvu je 279. Od tega se jih 15 dvakrat ponovi, ker ima isti eksonim dva pomena: Abruci (naravna pokrajina, upravna enota), Bazilikata (naravna pokrajina, upravna enota), Hrvaško Zagorje (kopenska reliefna oblika, naravna pokrajina), Kosovo polje (naravna pokrajina, zgodovinska pokrajina), Krka (naselje, kopenski hidronim), Lacij (upravna enota, zgodovinska pokrajina), Ligurija (naravna pokrajina, upravna enota), Lombardija (naravna pokrajina, upravna enota), Makedonija (zgodovinska pokrajina, naravna pokrajina), Piemont (upravna enota, naravna pokrajina), Sardinija (otoška reliefna oblika, upravna enota), Sicilija (otoška reliefna oblika, upravna enota), Tirolska (upravna enota, zgodovinska pokrajina), Toskana (naravna pokrajina, upravna enota) in Umbrija (naravna pokrajina, upravna enota).

3 Pomenski tip eksonimov

Določili smo 16 pomenskih tipov, ki so prilagojeni svetovnim razsežnostim in običajni delitvi geografskih pojavov:

- celina: takih slovenskih eksonimov v sosedstvu ni, v ostalem delu sveta pa jih je 11 ali 0,3 % (na primer Afrika, Evropa),
- država: takih eksonimov je v sosedstvu sedem ali 2,5 % (na primer Avstrija za *Österreich*, Hrvaška za *Hrvatska*), v ostalem delu sveta pa jih je 171 ali 4,7 % (na primer Francija, Finska),
- naselje: takih eksonimov je v sosedstvu 57 ali 20,4 % (na primer Pečuh za *Pécs*, Peč za *Pejë/Peja/Peč*), v ostalem delu sveta pa jih je 432 ali 12,0 % (na primer Carigrad, Atene),
- zgodovinsko naselje: takih eksonimov je v sosedstvu 10 ali 3,6 % (na primer Pompeji za *Pompeii/Pompei*, Ancij za *Antium*), v ostalem delu sveta pa jih je 102 ali 2,8 % (na primer Troja, Bizanc),
- kopenska reliefna oblika: takih eksonimov je v sosedstvu 77 ali 27,6 % (na primer Apenini za *Appennini*, Veliki Klek za *Großglockner*), v ostalem delu sveta pa jih je 420 ali 11,6 % (na primer Andi, Turansko nižavje),
- kopenski hidronim: takih eksonimov je v sosedstvu 48 ali 17,2 % (na primer Blatno jezero za *Balaton*, Ohridsko jezero za *Ohridsko ezero/Liqeni i Ohrit*), v ostalem delu sveta pa jih je 346 ali 9,6 % (na primer Mrtvo morje, Ren),
- morski hidronim: taki eksonimi so v sosedstvu 4 ali 1,4 % (na primer Tržiški zaliv za *Golfo di Panzano*, Reški zaliv za *Riječki zaljev*), v ostalem delu sveta pa jih je 341 ali 9,4 % (na primer Indijski ocean, Rossova ledena polica),
- podmorska reliefna oblika: tovrstnih eksonimov v prispevku ne upoštevamo (tudi pri raziskavi vseh slovenskih eksonimov na svetu jih nismo), saj zemljepisna imena podmorskih reliefnih oblik štejejo za skupno svetovno kulturno dediščino in jih vsak narod lahko poimenuje v svojem jeziku (Perko in Kladnik 2017),

- otoška reliefna oblika: takih eksonimov je v sosedstvu 10 ali 3,6 % (na primer: Sardinija za *Sardegna*, Brioni za *Brijuni*), v ostalem delu sveta pa jih je 353 ali 9,8 % (na primer Azori, Veliki koralni greben),
- obalna reliefna oblika: takih eksonimov je v sosedstvu 9 ali 3,2 % (na primer: Padova delta za *Delta del Po/Foci del Po*, Vzhodna riviera za *Riviera di Levante*), v ostalem delu sveta pa jih je 176 ali 4,9 % (na primer Pirenejski polotok, Donavina delta),
- naravna pokrajina: takih eksonimov je v sosedstvu 18 ali 6,5 % (na primer Malo Madžarsko nižavje za *Kisalföld*, Ovčje polje za *Ovče Pole*), v ostalem delu sveta pa jih je 304 ali 8,4 % (na primer Dežela kraljice Maud na Antarktiki, Sahara),
- zgodovinska pokrajina: takih eksonimov je v sosedstvu 9 ali 3,2 % (na primer Lacij za *Latium*, Makedonija za *Makedonía/Macedonia*), v ostalem delu sveta pa jih je 100 ali 2,8 %, (na primer Abesinija ali Burgundija),
- upravna enota: takih eksonimov je v sosedstvu 29 ali 10,4 % (na primer Gradišćanska za *Burgenland*, Republika Srbska za *Republika Srpska*), v ostalem delu sveta pa jih je 221 ali 6,1 % (na primer Bavarska, Južna Osetija),
- zgodovinska upravna enota: tak eksonim je v sosedstvu 1 ali 0,4 % (Srbija in Črna gora za nekdanjo državo *Srbija i Crna Gora*), v ostalem delu sveta pa jih je 101 ali 2,8 % (na primer avstroogrska Galicija, Otomansko cesarstvo),
- drugo (rečne zaježitve, zapornice prekopov, deli naselij, obzidja (na primer Kitajski zid), arheološka najdišča, litosferske plošče, izpostavljene točke na Zemljinem površju (na primer Južni tečaj), sestavljena zemljepisna imena (na primer Beneluks) itd.): takih eksonimov v sosedstvu ni, v ostalem delu sveta pa jih je 34 ali 0,9 %.

4 Izvirni jezik eksonimov

Najpogostejši izvirni jezik slovenskih eksonimov v sosedstvu je italijanščina: v 88 primerih ali 31,5 % se ta pojavlja samostojno, v 41 primerih ali 14,7 % pa v povezavi z drugimi jeziki, na primer nemščino, furlanščino, latinščino.

Drugi je nemščina: v 67 primerih ali 24,0 % se pojavlja samostojno, v 19 primerih ali 6,8 % pa v povezavi z drugimi jeziki, na primer italijanščino, češčino, madžarščino. Tretja po pogostnosti pa je skupina jugoslovanskih jezikov (bošnjaščina, črnogorščina, hrvaščina in srbsščina): v 22 primerih ali 7,9 % se pojavlja samostojno, v 19 primerih ali 6,8 % pa v povezavi z drugimi jeziki, na primer albanščino, madžarščino, romunščino.

V 200 primerih ali 71,7 % je izvirni jezik slovenskih eksonimov en sam, v 68 primerih ali 24,4 % sta izvirna jezika dva (na primer Črni Drim za makedonski *Crn Drim* oziroma albanski *Drint i Zi* ali Dojransko jezero za makedonsko *Dojransko ezero* oziroma grško *Límní Doírání*), v 11 primerih ali 3,9 % pa so izvirni jeziki trije ali več. Kombinacije z več jeziki se pojavljajo predvsem pri imenih za zemljepisne pojave, ki segajo čez več držav, tudi zunaj upoštevanega območja. Tak primer sta imeni Donava s sedmimi jezikovnimi različicami (nemško *Donau*, slovaško *Dunaj*, madžarsko *Duna*, hrvaško in srbsko *Dunav*, romunsko *Dunărea* in ukrajinsko *Dunay*) ter Karpati s celo osmimi jezikovnimi različicami (nemško *Karpaten*, češko, slovaško in poljsko *Karpaty*, madžarsko *Kárpátok*, ukrajinsko *Karpati*, romunsko *Munții Carpați* in srbsko *Karpati*).

Slika 1: Zemljevida slovenskih eksonimov v sosedstvu Slovenije (z rdečo barvo so zapisane upravne enote (pokončno), z rjavo barvo države (pokončno), z zeleno barvo zgodovinske upravne enote (pokončno) in zgodovinske pokrajine (nagnjeno), z modro barvo kopenski hidronimi (nagnjeno), z vijoličasto barvo kopenske reliefne oblike (nagnjeno), s črno barvo pa otoške reliefne oblike (pokončno), naselja (pokončno s črno pikico) in zgodovinska naselja (pokončno z zelenim kvadratom); avtorica: Manca Volk Bahun, projekcija: WGS84, narejeno z Natural Earth, © GIAM ZRC SAZU). ► str. 150–151

5 Stopnja slovenjenja eksonimov

Preučitev eksonimov glede na stopnjo njihovega slovenjenja je zahtevno in do določene mere subjektivno opravilo. Glavna težava pri snovanju tovrstnih tipologij je umeščanje določenega eksonima v en sam tip, saj se zaradi poenostavitve, ki naj bi zagotovile dovolj razumljive kategorije, nekateri tipi prepletajo in se zato posamezna imena lahko razvrsti v več skupin.

Izoblikovali smo 12 tipoloških skupin slovenjenja v smeri od najmanjše do največje stopnje podomačenja imen (Kladnik s sodelavci 2017):

- eksonim iz prevedenega občnega imena in izvirnega lastnega imena (tip A): taki eksonimi so v sosedstvu trije ali 1,1 % (na primer rt Correnti za *Capo delle Correnti*, rt Spartivento za *Capo Spartivento*), v ostalem delu sveta pa jih je 183 ali 5,1 % (na primer globel Meteor, plošča Nazca),
- eksonim iz prevedenega občnega imena in bolj ali manj poslovenjenega lastnega imena (tip B): tak eksonim je v sosedstvu en sam ali 0,4 % (prekop Donava-Tisa-Donava za *Kanal Dunav-Tisa-Dunav*), v ostalem delu sveta pa jih je 70 ali 1,9 % (na primer gora Fudži, prekop Majna-Donava),
- eksonim iz prevzetega drugotnega izvirnega imena (tip C): takih eksonimov v sosedstvu 28 ali 10,0 % (na primer Železno za *Eisenstadt*, Pečuh za *Pécs*), v ostalem delu sveta pa jih je 245 ali 6,8 % (na primer Armenija za *Hayastan*, Kanton za *Guǎngzhōu*),
- eksonim iz izvirnega imena z opuščeni posebnimi črkovnimi, naglasnimi in diakritičnimi znamenji (tip D): takih eksonimov v sosedstvu ni, v ostalem delu sveta pa jih je 73 ali 2,0 % (na primer Gdansk za *Gdańsk*, Panama za *Panamá*),
- eksonim iz transliteriranega izvirnega imena s črkovnimi in diakritičnimi poenostavitvami (tip E): takih eksonimov v sosedstvu ni (0,0 %), v ostalem delu sveta pa jih je 298 ali 8,2 % (na primer Pandžab za *Punjab*, Tokio za *Tokyo*),
- eksonim iz transkribiranega izvirnega imena s poslovenjeno končnico (tip F): takih eksonimov je v sosedstvu 19 ali 6,8 % (na primer Toskana za *Toscana*, Mureš za *Mureş/Maros*), v ostalem delu sveta pa jih je 191 ali 5,3 % (na primer Tirana, Pariz),
- eksonim iz prevzetega in prilagojenega imena (tip G): takih eksonimov je v sosedstvu 8 ali 2,9 % (na primer Apulija za *Puglia*, Kosovo polje za *Fushë Kosovë/Kosovo Polje*), v ostalem delu sveta pa jih je 128 ali 3,5 % (na primer Abesinija, Nahičevan),
- eksonim s fonetično zapisanim korenem in poslovenjeno končnico na podlagi latinskih pripon -ia, -ea (tip H): takih eksonimov je v sosedstvu 16 ali 5,7 % (na primer Italija za *Italia*, Lombardija za *Lombardia*), v ostalem delu sveta pa jih je 185 ali 5,1 % (na primer Francija, Azija),
- eksonim s fonetično zapisanim korenem in slovensko končnico (tip I): takih eksonimov je v sosedstvu 24 ali 8,6 % (na primer Adiža za *Adige/Etsch*, Karlovec za *Karlovac*), v ostalem delu sveta pa jih je 220 ali 6,1 % (na primer Afrika, Pireneji),
- eksonim iz popolnoma prevedenega imena (tip J): takih eksonimov je v sosedstvu 106 ali 38,0 % (na primer Visoke Ture za *Hohe Tauern*, Velika Kaniža za *Nagykanizsa*), v ostalem delu sveta pa jih je 1877 ali 51,9 % (na primer Skalno gorovje, Nizozemska),
- eksonim iz tradicionalno poslovenjenega imena s sledjo izvirnega korena (tip K): takih eksonimov je v sosedstvu 19 ali 6,8 % (na primer Neapelj za *Napoli*, Budimpešta za *Budapest*), v ostalem delu sveta pa jih je 48 ali 1,3 % (na primer Bavarska, Ren),
- eksonim iz slovenskega imena (tip L): takih eksonimov je v sosedstvu 55 ali 19,7 % (na primer Celovška kotlina za *Klagenfurter Becken*, Reka za *Rijeka*), v ostalem delu sveta pa jih je 97 ali 2,7 % (na primer Rokavski preliv, Nemčija).

6 Razprava

Pogostost sodobne rabe slovenskih eksonimov smo preverjali v zbirki Gigafida (2017), ki je v času naše raziskave vsebovala 1,2 milijarde besed iz javno dostopnih tiskanih (84,4 %) in spletnih besedil (15,6 %) v slovenščini med letoma 1990 in 2011. Vendar se je pri vrednotenju pogostnosti pojavljanja posameznega zemljepisnega imena treba zavedati, da se v število pojavljanj lahko vrine tudi kakšno drugo lastno ime (recimo zemljepisno ali osebno). Tako je na primer število pojavljanj imena Tržič kar 22.487, vendar ne moremo vedeti, koliko od tega števila se nanaša na gorenjsko mesto Tržič, koliko pa na slovenski eksonim Tržič za italijansko pristanišče *Monfalcone*; število pojavljanj imena Milan pa je celo 89.113, vendar ne moremo vedeti, koliko od tega števila se nanaša na osebno moško ime Milan, koliko pa na slovenski eksonim Milan za italijansko mesto *Milano* ali istoimenski nogometni klub iz tega mesta. Na srečo pa Gigafida loči med veliko in malo začetnico, zato obča imena spreminjajo število pojavljanj samo na začetku stavka, ko so zapisana z veliko začetnico, česar pa je glede na celotno število pojavljanj bistveno manj.

Najbolj pogosti slovenski eksonimi iz sosedstva Slovenije v slovenskih besedilih so imena držav: Hrvaška ima 67.945 pojavljanj, Italija 49.467, Avstrija 37.017, Madžarska 21.491, Srbija 17.045, Kosovo 15.271, Makedonija (zdaj Severna Makedonija) 9352, Črna gora 5143, Bosna in Hercegovina pa 2881 (ločeno Bosna 5428, Hercegovina 141).

Po pogostosti sledijo imena večjih mest: Rim ima 18.388 pojavljanj, Dunaj 18.037, Celovec 5915, Benetke 5725, Budimpešta 4247, Beljak 3084, Čedad 1748, Pulj 1674, Firence 1603, Priština 1436 in Neapelj 1119.

Več kot 1000 pojavljanj imajo še eksonimi Balkan, Donava in Oglej, več kot 500 Vardar, Trbiž, Lipnica, Tisa, Sicilija, Brioni in Ture, več kot 200 Železno, Toskana, Pad, Breže, Sardinija, Apeninski polotok, Šmohor, Furlanija, Benečija, Vezuv, Banjaluka, Morava, Lombardija, Pompeji, Gradež, Piemont, Rubikon, Monošter, Kapitol, Kvarnerski zaliv, Furlanija - Julijska krajina, Palatin, Tirolska in Karpati, več kot 100 pa še Dobrač, Turin, Svinja, Blatno jezero, Romanja, Velikovec, Cmurek, Lacij, Kvirinal, Veliki Klek, Hercegnovi, Budim, Krmin, Kalabrija, Ligurija, Republika Srbska, Gardsko jezero, Dečani, Apulija, Kosovska Mitrovica in Karlovec.

Od slovenskih eksonimov, ki imajo več kot 100 pojavljanj, se samo Pulj pojavlja manjkrat kot endonim *Pula* (1674 proti 3214), Neapelj manjkrat kot *Napoli* (1119 proti 2279), Benečija manjkrat kot *Veneto* (382 proti 788), Banjaluka manjkrat kot *Banja Luka* (379 proti 479), Tirolska manjkrat kot *Tirol* (211 proti 1169), Turin manjkrat kot *Torino* (186 proti 4333), Hercegnovi manjkrat kot *Herceg Novi* (155 proti 172), Kalabrija manjkrat kot *Calabria* (118 proti 456) in Karlovec manjkrat kot *Karlovac* (100 proti 652).

Zanimivo je, kateri slovenski eksonimi se pojavljajo v več kot sto let starem šolskem atlasu (Orožen 1899; 1902; 1904), ki so ga dolga leta do propada Avstro-Ogrske uporabljali slovenski osnovnošolci (učenci ljudskih šol s slovenskim učnim jezikom), oziroma kakšne spremembe so se zgodile v enem stoletju.

Na zemljevidu sveta v merilu 1 : 140.000.000 so na upoštevanem območju štiri zemljepisna imena (slovenski endonim Alpe in slovenskimi eksonimi Rim, Dunaj in Dunav), na zemljevidu Evrope v merilu 1 : 22.000.000 je na upoštevanem območju 44 zemljepisnih imen. V takratni Italiji je zapisanih 15 slovenskih eksonimov (Italija, Turin, Milan, Benetke, Florenca, Rim, Neapelj, Apenini, Pad, Tibera, Sardinija, Sicilija, Ligursko morje, Tyrrenske morje, Liparski otoki) in 6 izvirnih, italijanskih endonimov (*Genoa, Ancona, Otranto, Palermo, Messina in Elba*), v takratni Avstriji 5 slovenskih endonimov (Trst, Alpe, Mura, Drava, Sava, Jadransko morje), 5 slovenskih eksonimov (Avstrijsko, Dunaj, Gradec, Visoke Ture, Dunav) in 2 izvorna endonima (*Im, Sarajevo*), v takratni Ogrski 5 slovenskih eksonimov (Ogrsko, Budapešta, Karpati, Tisa, Muriš) in izvirni, madžarski endonim (*Szegedin*), v takratni Srbiji 2 slovenska eksonima (Belgrad, Vardar) in izvirni, srbski endonim (*Morava*) ter v takratni Črni gori po en slovenski eksonim (Črna Gora) in izvirni endonim (*Cetinje*).

Na bolj podrobnih zemljevidih v merilu 1 : 5.000.000, ki prikazujejo celotno Avsto-Ogrsko (slika 2), in v merilu 1 : 1.000.000, ki prikazujejo avstrijske dežele Štajersko, Koroško, Kranjsko in Primorsko z večinskim ali pomembnim deležem slovenskega prebivalstva, je še nekaj zanimivih slovenskih eksonimov, ki so že skoraj pozabljeni, čeprav so jih še pred dobrim stoletjem uporabljali oziroma se o njih učili slovenski šolarji:

- Bolcan za zdaj italijansko mesto *Bolzano/Bozen* na Torilskem,
- Mrtvo pogorje za avstrijsko gorovje *Totes Gebirge*,
- Salica za avstrijsko reko *Salzach*,
- Murica za avstrijsko reko *Mürz*,
- Šopronj za madžarsko mesto *Sopron*,
- Sobotišče za madžarsko mesto *Szombately*,
- Stolni Beligrad za madžarsko mesto *Székesfehérvár*,
- Estergom za madžarsko mesto *Esztergom*,
- Umak za hrvaško letoviško mesto *Umag*,
- Sisek za hrvaško mesto *Sisak*,
- Osek za hrvaško mesto *Osijek*,
- Baker za hrvaško pristanišče *Bakar*,
- Zader za hrvaško mesto *Zadar*,
- Splet za hrvaško mesto *Split*,
- Sleme za hrvaško goro *Sljeme*,
- Dolgi otok za hrvaški otok *Dugi otok*,
- Berbir za mesto *Bosanska Gradiška* (po turški trdnjavi),
- Sobotica za srbsko mesto *Subotica* v Vojvodini,
- Vršec za srbsko mesto *Vršac* v Vojvodini,
- Beligrad za srbsko glavno mesto *Beograd*,
- Novibazar za srbsko mesto *Novi Pazar* v nekdanjem Sandžaku,
- Srbska Morava za srbsko reko *Zapadna Morava*,
- Bolgarska Morava za srbsko reko *Južna Morava*,
- Ercegnovi za črnogorsko letoviško mesto *Herceg Novi*.

Zanimivo je torej, da smo Slovenci v obdobju Avstro-Ogrske uporabljali večje število slovenskih eksonimov (kar potrjuje tudi Atlant (slika 3), prvi atlas sveta v slovenskem jeziku, ki ga je med letoma 1869 in 1877 v snopičih izdajala Slovenska matica, takrat Matica Slovenska), kot pozneje, v obdobju Jugoslavije, ko smo precej slovenskih eksonimov opustili in jih zamenjali z izvirnimi srbsko-hrvaškimi endonimi (in to celo za glavno mesto države, torej lep slovenski eksonim Beligrad oziroma Belgrad za srbski endonim *Beograd*), kar ohranjamo tudi v samostojni Sloveniji (Kladnik in Bole 2012).

Za konec pa še, kako je z zakonitostjo, da se število eksonimov nekega jezika zmanjšuje z oddaljenostjo od območja, kjer se ta jezik govori. Na začetku smo ugotovili, da je povprečna gostota slovenskih eksonimov na milijon km² v slovenskih sosedah (štiri države) 522, v sosedstvu Slovenije (devet držav) 391 in v Evropi 103 (Perko in Kladnik 2017), kar to zakonitost potrjuje.

Če pa upoštevamo vsako od devetih držav posebej, zakonitost zmanjšavanja števila eksonimov ni tako izrazita. Od vseh 279 slovenskih eksonimov v sosedstvu Slovenije se jih 227 ali 81,4 % pojavlja samo znotraj ene države, ostali pa v dveh ali več državah. Če upoštevamo samo imena znotraj posameznih držav, je povprečna gostota slovenskih eksonimov na milijon km² v Avstriji 727, Italiji 398, Hrvaški 248, Madžarski 161, Črni gori 145, Srbiji s Kosovom 113, Severni Makedoniji 78 ter Bosni in Hercegovini 59, če pa upoštevamo vsa imena, je povprečna gostota slovenskih eksonimov na milijon km² v Avstriji 966, Italiji 435, Črni gori 362, Severni Makedoniji 350, Hrvaški 301, Srbiji s Kosovom 283, Madžarski 279 ter Bosni in Hercegovini 78. V prvem primeru gostota slovenskih eksonimov sledi zakonitosti, v drugem pa je ta zakonitost bistveno slabše izražena.

Slika 2: Izsek zemljevida Avstro-Ogrske iz Zemljepisnega atlasa za ljudske šole s slovenskim jezikom iz leta 1904, na katerem so vidni zapisi nekaterih »pozabljenih« slovenskih eksonimov, na primer Zader, Splet, Osek, Sobotica, Beligrad (Orožen 1904). ►

Slika 3: Tudi na izseku zemljevida Avstrija iz Atlanta, prvega atlasa sveta v slovenskem jeziku, so vidni zapisi »pozabljenih« slovenskih eksonimov: Zader, Splet, Osek, Sobotica in Belgrad. ► str. 156

ARHIV GIAM ZRC SAZU

ARHIV GIAM ZRC SAZU

Zahvala: Prispevek temelji na raziskovalnem programu Geografija Slovenije (P6-0101), ki ga financira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

7 Seznam virov in literature

- Gigafida 2017. Medmrežje: <http://www.gigafida.net/> (15. 10. 2018).
- Kadmon, N. 2000: *Toponymy: The Lore, Laws and Language of Geographical Names*. New York.
- Kladnik, D. 2009: Odprte dileme pomenske razmejitev izrazov endonim in eksonim. *Geografski vestnik* 81-1.
- Kladnik, D., Bole, D. 2012: The life of Slovenian exonyms and their familiarity in the professional community. *Acta geographica Slovenica* 52-2. DOI: <https://doi.org/10.3986/AGS52204>
- Kladnik, D., Ciglič, R., Hrvatin, M., Perko, D., Repolusk, P., Volk Bahun, M. 2013: Slovenski eksonimi. *Geografija Slovenije* 24. Ljubljana.
- Kladnik, D., Crljenko, I., Čilaš Šimpraga, A., Geršič, M. 2017: A comparison of Croatian and Slovenian exonyms. *Acta geographica Slovenica* 57-1. DOI: <https://doi.org/10.3986/AGS.4653>
- Kladnik, D., Perko, D. 2017: Ustreznejša raba slovenskih zemljepisnih imen. *Geografski vestnik* 89-2. DOI: <https://doi.org/10.3986/GV89205>
- Kladnik, D., Perko, D. 2018: Velika in mala začetnica ter drugi problemi zapisovanja slovenskih zemljepisnih imen. *Geografski vestnik* 90-2. DOI: <https://doi.org/10.3986/GV90207>
- Kladnik, D., Perko, D. 2019: Še nekaj problemov pisanja zemljepisnih imen v slovenskem jeziku. *Geografski vestnik* 91-1. DOI: <https://doi.org/10.3986/GV91107>
- Kladnik, D., Urbanc, M., Fridl, J., Orožen Adamič, M., Perko, D. 2006: Ein Kartenfund in Slowenien und sein Faksimilendruck: Ein wichtiges Ereignis für Sloweniens und Österreichs historische Geographie. *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft* 148.
- Orožen, F. 1899: *Zemljepisni atlas za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom*. Izdanje I. za Kranjsko in Primorsko v 7 zemljevidih. Dunaj.
- Orožen, F. 1902: *Zemljepisni atlas za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom*. Izdanje II. s 14 zemljevidi in listom, razlagajočim 1. zemljevid. Dunaj.
- Orožen, F. 1904: *Zemljepisni atlas za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom*. Izdanje I. za Štajersko in Koroško v 7 zemljevidih. Dunaj.
- Perko, D., Jordan, P., Komac, B. 2017: Exonyms and other geographical names. *Acta geographica Slovenica* 57-1. DOI: <https://doi.org/10.3986/AGS.4891>
- Perko, D., Kladnik, D. 2017: Slovenian exonyms in North America. *Acta geographica Slovenica* 57-1. DOI: <https://doi.org/10.3986/AGS.4777>
- Urbanc, M., Fridl, J., Kladnik, D., Perko, D. 2006: Atlant and slovene national consciousness in the second half of the 19th century. *Acta geographica Slovenica* 46-2. DOI: <https://doi.org/10.3986/AGS46204>

8 Summary: Slovenian exonyms in Slovenia's neighborhood

(translated by Drago Perko)

A geographical name or **toponym** is a proper name of a geographical feature. All geographical names are divided into endonyms and exonyms. An **endonym** is the geographical name of a feature in one of the languages spoken in the territory of the feature. An **exonym** is the geographical name of a feature in one of the languages that are not spoken in the territory of the feature, if different from the endonym of this feature. An endonym is the local (or original) name of a geographical feature and an exonym is a foreign name for the same feature. Slovenian endonyms are Slovenian geographical names within Slovenian ethnic territory, and Slovenian exonyms are Slovenian geographical names in all other territories if they differ from the endonyms there.

We collected geographical names from the most important world atlases and encyclopedias in Slovenian language from 1869 to the present and prepared two spreadsheets of Slovenian exonyms. The extensive spreadsheet contains 5,038 names and the concise one has 3,819 names. Each exonym has thirty-five thematic fields:

- 1) Nominative form of the Slovenian exonym;
- 2) Genitive form of the Slovenian exonym;
- 3) Adjectival form of the Slovenian exonym;
- 4) Original geographical name (endonym);
- 5) Language of the original geographical name;
- 6) Exonym location (continent, ocean);
- 7) Exonym location (country, sea);
- 8) Semantic type of the exonym;
- 9) Latitude of the exonym;
- 10) Longitude of the exonym;
- 11) Degree of Slovenianization of the exonym;
- 12) Status of the exonym according to standardization;
- 13) Recommended use of the exonym (necessary, recommended, less recommended, not recommended or unnecessary, inappropriate);
- 14) Alternative exonym (allonym);
- 15–24) Versions of the Slovenian exonym in the most important Slovenian atlases and some other sources;
- 25–32) English, French, German, Spanish, Russian, Italian, Croatian, and Hungarian form of the exonym;
- 33) Etymology of the exonym;
- 34) Notes about the exonym;
- 35) Coordinates of the exonym on the map.

For the analysis of Slovenian exonyms in Slovenia's neighborhood, which include 9 nearby countries (Italy, Austria, Hungary, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Serbia, Kosovo and North Macedonia; the last six countries were parts of ex-Yugoslavia), we considered 279 geographical names.

We defined sixteen **semantic types**, which are adapted to global dimensions and the standard division of geographical features:

- Continent: in Slovenia's neighborhood there are no such exonyms (0.0%) compared to 11 (0.3%) in the rest of the world.
- Country: there are 7 (2.5%) such exonyms (e.g., *Avstrija* 'Austria', *Hrvaška* 'Croatia') compared to 171 (4.7%) in the rest of the world.
- Settlement: there are 57 (20.4%) such exonyms (e.g., *Pečuh* 'Pécs', *Peč* 'Pejë/Peja/Peč') compared to 432 (12.0%) in the rest of the world.
- Historical settlement: there are 10 (3.6%) such exonyms (e.g., *Pompeji* 'Pompeii', *Ancij* 'Anzio') compared to 102 (2.8%) in the rest of the world.
- Land relief form: there are 76 (27.6%) such exonyms (e.g., *Apenini* 'Apennines', *Veliki Klek* 'Grossglockner') compared to 420 (11.6%) in the rest of the world.
- Land hydronym: there are 48 (17.2%) such exonyms (e.g., *Blatno jezero* 'Lake Balaton', *Ohridsko jezero* 'Lake Ohrid') compared to 346 (9.6%) in the rest of the world.
- Sea hydronym: there are 4 (1.4%) such exonyms (e.g., *Tržiški zaliv* 'Gulf of Panzano', *Reški zaliv* 'Gulf of Rijeka') compared to 341 (9.4%) in the rest of the world.
- Undersea feature: these exonyms are not included in the article.
- Island relief form: there are 10 (3.6%) such exonyms (e.g., *Sardinija* 'Sardinia', *Briuni* 'Brijuni Islands/Brionian Islands') compared to 353 (9.8%) in the rest of the world.
- Coastal relief form: there are 9 (3.2%) such exonyms (e.g., *Padova delta* 'Po Delta', *Vzhodna riviera* 'Riviera di Levante') compared to 176 (4.9%) in the rest of the world.

- Natural landscape: there are 19 (6.5%) such exonyms (e.g., *Malo Madžarsko nižavje* 'Little Hungarian Plain', *Ovčje polje* 'Ovče Pole') compared to 304 (8.4%) in the rest of the world.
- Historical region: there are 9 (3.2%) such exonyms (e.g., *Lacij* 'Latium', *Makedonija* 'Macedonia') compared to 100 (2.8%) in the rest of the world.
- Administrative unit: there are 29 (10.4%) such exonyms (e.g., *Gradiščanska* 'Burgenland', *Republika Srbska* 'Republic of Srpska') compared to 221 (6.1%) in the rest of the world.
- Historical administrative unit: there is 1 (0.4%) such exonym (*Srbija in Črna gora* 'Serbia and Montenegro') compared to 101 (2.8%) in the rest of the world.
- Others: the names of river dams and sluices, parts of settlements, defensive walls (e.g., Great Wall of China), archaeological sites, tectonic plates, isolated and extreme points on the Earth's surface (e.g., South Pole), abbreviated compound geographical names (e.g., Benelux), and so on; in Slovenia's neighborhood there are no such exonyms (0.0%) compared to thirty-four (0.9%) in the rest of the world.

The **original language** of Slovenian exonyms from Slovenia's neighborhood are mostly Italian (in 129 cases (46,2%) and German (in 86 cases (30.8%)). In 200 cases (71.7%), the original language of the Slovenian exonyms is single, in 68 cases (24.4%) the original languages are two (e.g., for example *Črni Drim* 'Black Drim' for Macedonian *Crn Drim* or Albanian *Drinit i Zi* and *Dojransko jezero* 'Dojran Lake' for Macedonian *Dojransko ezero* or Greek *Limni Doiráni*), and in 11 cases (3.9%), the original languages are three or more. Examples with the most language variants are *Donava* 'Danube River' with seven languages (German *Donau*, Slovak *Dunaj*, Hungarian *Duna*, Croatian and Serbian *Dunav*, Romanian *Dunărea* and Ukrainian *Dunay*) and *Karpati* 'Carpathians' with even eight languages (German *Karpaten*, Czech, Slovak and Polish *Karpaty*, Hungarian *Kárpátok*, Ukrainian *Karpati*, Romanian *Munții Carpați*, and Serbian *Karpati*).

We determined twelve **typological groups of Slovenianization** from the smallest to greatest degree of adaptation:

- Exonym from translated common name and original proper name (type A): in Slovenia's neighborhood there are 3 (1.1%) such exonyms (e.g., *rt Correnti* 'Capo delle Correnti', *rt Spartivento* 'Capo Spartivento') compared to 183 (5.1%) in the rest of the world.
- Exonym from translated common name and more or less Slovenianized proper name (type B): there is 1 (0.4%) such exonym (*prekop Donava-Tisa-Donava* 'Danube-Tisa-Danube Canal') compared to 70 (1.9%) in the rest of the world.
- Exonym from adopted secondary original name (type C): there are 28 (10.0%) such exonyms (e.g., *Železno* 'Eisenstadt', *Pečuh* 'Pécs') compared to 245 (6.8%) in the rest of the world.
- Exonym from original name with omitted special characters and diacritics (type D): there are no such exonyms (0.0%) compared to 73 (2.0%) in the rest of the world.
- Exonym from transliterated original name with simplified letters and diacritics (type E): there are no such exonyms (0.0%) compared to 298 (8.2%) in the rest of the world.
- Exonym from transcribed original name with Slovenianized ending (type F): there are 19 (6.8%) such exonyms (e.g., *Toskana* 'Toscany', *Mureš* 'Mureș River') compared to 191 (5.3%) in the rest of the world.
- Exonym from borrowed and adapted name (type G): there are 8 (2.9%) such exonyms (*Apulija* 'Apulia', *Kosovo polje* 'Kosovo Polje') compared to 128 (3.5%) in the rest of the world.
- Exonym with phonetic form of the roots and Slovenianized endings from the Latin suffixes *-ia*, *-ea* (type H): there are 16 (5.7%) such exonyms (e.g., *Italija* 'Italy', *Lombardija* 'Lombardy') compared to 185 (5.1%) in the rest of the world.
- Exonym with phonetic form of the root and Slovenian ending (type I): there are 24 (8.6%) such exonyms (e.g., *Adiža* 'Adige River', *Karlovac* 'Karlovac') compared to 220 (6.1%) in the rest of the world.
- Exonym from fully translated name (type J): there are 106 (38.0%) such exonyms (*Visoke Ture* 'High Tauern', *Velika Kaniža* 'Nagykanizsa') compared to 1,877 (51.9%) in the rest of the world.

- Exonym from traditionally Slovenianized name with a trace of the original root (type K): there are 19 (6.8%) such exonyms (e.g., *Neapelj* 'Naples', *Budimpešta* 'Budapest') compared to 48 (1.3%) in the rest of the world.
- Exonym from Slovenian name (type L): there are 55 (19,7%) such exonyms (Celovška kotlina 'Klagenfurter Basin', Reka 'Rijeka'), compared to 97 (2.7%) in the rest of the world.

All languages are characterized by the fact that the number of exonyms of a language decreases with distance from the area where the language is spoken. The same applies to Slovenian exonyms.

The average density of Slovenian exonyms per million km² is 522 in Slovenia's neighbors (four countries), 391 in Slovenia's neighborhood (nine countries), 103 in Europe, 18 in Asia, 14 in Africa, 8 in North America, 5 in South America, and 4 in Central America. Considering only nine in detail investigated countries the average density is 727 in Austria, 398 in Italy, 248 in Croatia, 161 in Hungary, 145 in Montenegro, 113 in Serbia (together with Kosovo), 78 in North Macedonia, and 59 in Bosnia and Herzegovina.

The **frequency** of the current use of Slovenian exonyms was checked in the Gigafida database, which contains 1.2 billion words from publicly available printed texts (84.4%) and web texts (15.6%) published in Slovenian between 1990 and 2011.

The most common Slovenian exonyms from Slovenia's neighborhood in the Slovene texts are the names of countries (*Hrvaška* 'Croatia' has 67,945 occurrences, *Italija* 'Italy' 49,467, *Avstrija* 'Austria' 37,017, *Madžarska* 'Hungary' 21,491, *Srbija* 'Serbia' 17,045, *Kosovo* 'Kosovo' 15,271, *Makedonija* 'Macedonia' 9,352, *Črna gora* 'Montenegro' 5143, *Bosna in Hercegovina* 'Bosnia and Herzegovina' 2881 (separate Bosnia 5428, Herzegovina 141) and the names of major cities (*Rim* 'Rome' has 18,388 occurrences, *Dunaj* 'Vienna' 18,037, *Celovec* 'Klagenfurt' 5915, *Benetke* 'Venice' 5725, *Budimpešta* 'Budapest' 4247, *Beljak* 'Villach' 3084, *Čedad* 'Cividale del Friuli' 1748, *Pulj* 'Pula' 1674, *Firence* 'Florence' 1603, *Priština* 'Pristina' 1436 and *Neapelj* 'Naples' 1119).

A comparison of Slovenian atlases from the second half of 19th century and the beginning of the 20th century with today's atlases shows that the number of Slovenian exonyms has decreased and that some Slovenian exonyms have almost sunk into oblivion, including the names of some major cities, for example: *Zader* for the Croatian city of 'Zadar', *Splet* for the Croatian city of 'Split', *Sobotica* for the Serbian city of 'Subotica' and even *Beligrad* or *Belgrad* (meaning »white city«) for the Serbian capital *Beograd* 'Belgrade'.